DAY — 18 SEAT NUMBER | | | | | | |

2025 | III | 06 | 1500 | **J-418** | (M)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE (85)

Time : 2 Hrs. **(4 Pages)** **Max. Marks : 50**

सूचना : *(१) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.*

(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(३) प्रत्येक प्रश्नाच्या उत्तराचा प्रारंभ नवीन पानावर करावा.

(४) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढाव्यात.

प्र. १. (अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा : (४) **[१२]**

(१) अस्लिबची (ASLIB) स्थापना ----- या वर्षी झाली.

[१९२२ / १९२३ / १९२४ / १९२५]

(२) शून्याधारित अंदाजपत्रक (ZBB) ----- यांनी विकसित केले.

[मायकेल गॉरमन / पीटर फायर / मॅक्स वेबर / हेनरी फेयॉल]

(३) डी.डी.सी. च्या ----- व्या आवृत्तीस 'पर्यायी सारणी' असे संबोधले जाते.

[१२ / १३ / १५ / १६]

(४) निवडक माहिती प्रसारण सेवेची संकल्पना (SDI) ----- यांनी मांडली.

[एफ.डब्ल्यू टेलर / डॉ. रंगनाथन / डॉ. मेलवील ड्यूई / एच.पी.ल्यून]

(ब) योग्य जोड्या जुळवा : (४)

'अ' गट	'ब' गट
(अ) इयॅस्लिक स्थापना वर्ष	(१) २००३
(ब) नेवार्क देवघव पद्धत	(२) डॉ. एस.आर. रंगनाथन
(क) सी.सी.सी	(३) १९५५
(ड) डिरेक्टरी ऑफ ओपन ॲक्सेस जर्नल्स (DOAJ)	(४) जॉन कॉटन डाना

(क) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा : (४)

(१) स्पेशल लायब्ररी असोसिएशनचे (SLA) पहिले अध्यक्ष कोण होते?

(२) औद्योगिक व्यवस्थापनाचे जनक कोणास संबोधले जाते?

(३) डी.डी.सी मध्ये कोणते चिन्हांकन वापरलेले आहेत?

(४) खालील चित्र ओळखून नाव लिहा.

प्र. २. पुढील विधाने 'बरोबर' की 'चूक' ते सांगून सकारण स्पष्ट करा (कोणतेही दोन) : **[१०]**

(१) कॉपीराइट कायद्याची आवश्यकता नसते.

(२) डी.डी.सी. मध्ये इंडो-अरेबिक अंकांचा वापर केला जातो.

(३) ब्राऊन देवघेव पद्धतीमध्ये ग्रंथ देवघेवीची कायमची नोंद नसते.

(४) इलेक्ट्रॉनिक वाचन साधने संगणकाशिवाय वापरली जाऊ शकतात.

प्र. ३. खालील प्रश्नांची सूचनेनुसार कृती करा (कोणतेही दोन) : **[८]**

(१) दिलेली आकृती पूर्ण करा :

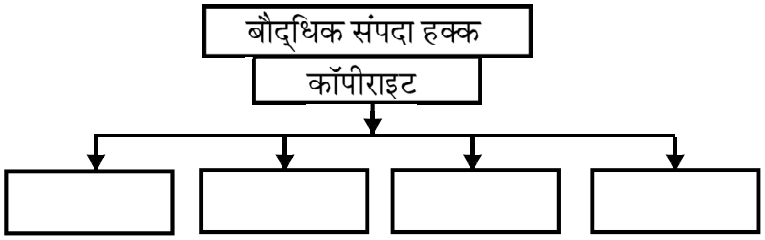

(२) दिलेली आकृती पूर्ण करा :

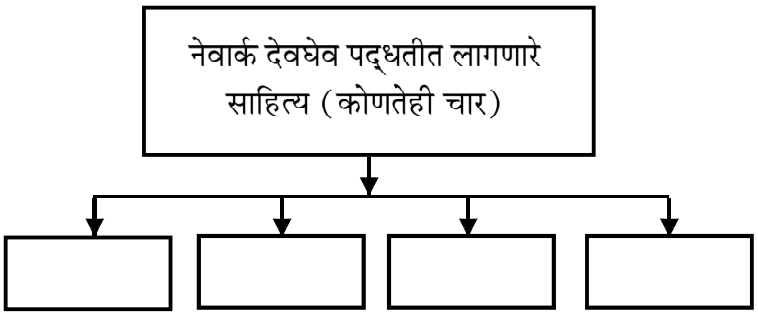

(३) दिलेली आकृती पूर्ण करा :

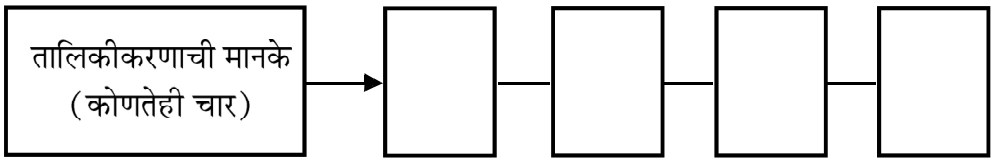

(४) दिलेली आकृती पूर्ण करा :

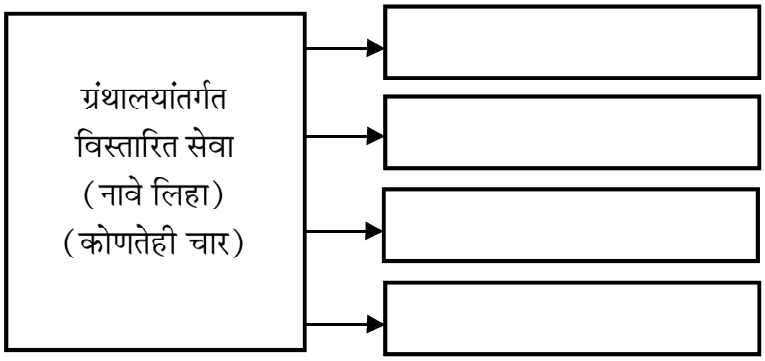

प्र. ४. खालील वाक्यांवर आपले मत नोंदवा (कोणतेही दोन) : **[८]**

(१) ई-प्रकाशनाची वैशिष्ट्ये.

(२) ग्रंथालय समिती.

(३) ग्रंथालय संघटनेची उद्दिष्ट्ये

(४) डी.डी.सी. मधील नोंदीचे प्रकार

प्र. ५. खालील प्रश्नांची उत्तरे मुद्द्यांच्या आधारे स्पष्ट करा (कोणतेही दोन) : **[१२]**

(१) महाराष्ट्रातील सार्वजनिक ग्रंथालयाचा इतिहास वर्णन करा :

मुद्दे :

(अ) प्रस्तावना (ब) बॉम्बे नेटिव्ह स्कूल

(क) नेटिव्ह जनरल लायब्ररीज (ड) फैजी कमिटी

(२) ग्रंथालयाच्या वार्षिक अहवालाविषयी सविस्तर माहिती लिहा:

मुद्दे :

(अ) प्रस्तावना (ब) व्याख्या

(क) उद्दिष्ट्ये (ड) समाविष्ट बाबी

(इ) मूल्यमापन

(३) डी.डी.सी ची खालील वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा :

मुद्दे :

(अ) प्रस्तावना

(ब) वैशिष्ट्ये :

(i) चिन्हांकन (ii) स्मरण सुलभता

(iii) आतिथ्यशीलता (iv) निर्देश

(४) संदर्भ सेवा व माहिती सेवा यातील फरक स्पष्ट करा :

अ.क्र.	मुद्दे	संदर्भ सेवा	माहिती सेवा
(१)	व्याख्या		
(२)	प्रकार		
(३)	सेवेचे स्वरूप		
(४)	प्रत्यक्ष सेवा		
(५)	सेवेचा कालावधी		
(६)	उदाहरण		

◆◆◆